

Carl Larsson bodde här!

- den store konstnären var ofta i Lilla Lövhulta av Lena Bohlander

Nere i Företagsarkivets depå ligger bland många andra handlingar i Lilla Lövhulta gårdsarkiv ett par bleknade fotografier, några vykort och en del brev från tiden kring förra sekelskiftet. Bakom dessa dokument står en av Sveriges mest kända konstnärer, välkänd i Sverige likväl som utomlands, nu liksom då det begav sig.

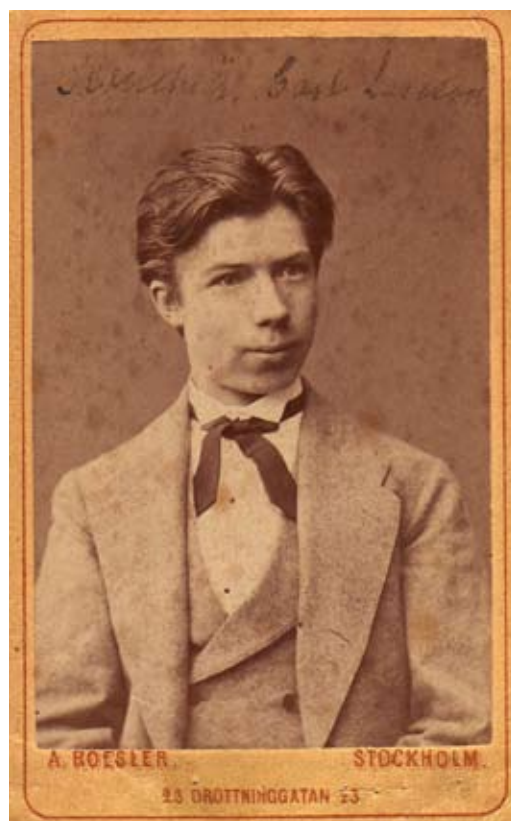
Det idylliska Lilla Lövhulta var Carl Larssons hemvist i flera omgångar. Foto: Okänd

Lilla Lövhulta – eller Västergården vid Lilla Lövhulta 2 som det efter 1705 års avstyckning egentligen heter – ligger i Hammarby socken utanför Eskilstuna. Första gången Lilla Lövhulta nämns i handlingarna är år 1687 då ägaren, fru Sigrid Ekehjelm, överlåter gården till kronan i utbyte mot jord i Gripsholms län. År 1720 nämns Erik Göransson som ägare till Västergården, och sedan dess – i snart 300 år – har gården brukats av ättlingar till honom.

Eriks dotters sonson, Lars Olsson, kom så småningom att ta över gården. Han och hans hustru Britta fick tre barn, varav mellanbarnet Lars tillträdde gården 1857. Olof, den äldsta sonen, hade redan tidigare flyttat till Stockholm där han hade gift sig och bildat familj. Efter tio

år avlider Lars d y, endast 40 år gammal. Kvar på gården fanns hustrun Katarina och fem små barn. Mot alla odds lyckas änkan reda upp den ekonomiskt mycket dåliga situationen hon blivit lämnad med, och hon får till och med möjlighet att bygga nytt boningshus och ny ladugård. År 1900 tar sonen Johan Albert Larsson över gården, och 15 år senare går Katarina ur tiden.

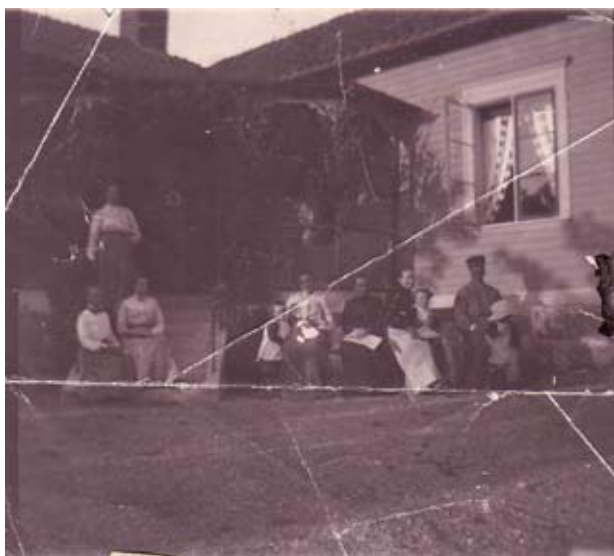
Nå, hur var det nu med den här konstnären som nämndes i inledningen? Minns ni Lars Olssons äldsta son Olof, som flyttade till Stockholm i unga år? Olof fick i maj 1853 en son som döptes till Carl Olof Larsson. Familjen hade det inte så gott ställt, och Carl fick gå i fattigskola. Vid 13 års ålder kunde han efter inrådan av sin lärare vid fattigskolan börja en utbildning vid Konstakademiens förberedande avdelning och vid 16 års ålder, 1869, blev han uppflyttad till aka-

Konstnären 18 år ung. Foto: August Roesler, Stockholm

demiens lägsta avdelning, den så kallade "Antikskolan". Sedan följde några år som okänd illustratör i flera tidskrifter, innan Carl år 1876 far till Paris för att måla. År 1882 möter han där Karin Bergöö (1859-1928) som han senare gifter sig med. Mötet med Karin blir en vändpunkt för Carl, som från denna tidpunkt får allt mer framgång med sina verk. År 1901 bosätter Karin och Carl sig, genom svärfaderns försorg, i Sundborn, där de sedan bor livet ut med sina åtta barn.

Någon närmare beskrivning av Carl Larssons verk torde nog inte behövas – vem har inte någon gång i sitt liv kommit i kontakt med hans akvareller och teckningar från blanda hemmet och familjen i Sundborn?

Släktingar till Carl Larsson bodde länge i Lilla Lövhulta, Hammarby socken. Foto: Okänd

Carl Larsson var alltså brorson till Lars Ols-son, som övertog Västergården år 1857. Samma år besökte Carl, då fyra år gammal, gården för första gången. Lövhulta med dess innevånare kom att ligga Carl varmt om hjärtat. Från trakten hämtade han också motiv till några av sina verk, blanda från Hammarby kyrka.

Redan som femtonåring tog han för egna pengar båten från Stockholm till Eskilstuna, och därifrån till fots den sista biten ut till Västergården. Han kom senare att köpa en egen liten stuga alldeles intill, som han ända fram till ett par år före sin bortgång år 1919 årligen besökte. Denna döptes till Minsta, men kallas än idag mest för "Carl Larsson-stugan".

Carl Larsson återkom till sommaridyllen även som firad konstnär. Foto: Paul Heckscher

Carl höll kontinuerlig kontakt med sin kusin Johan Albert vid Lilla Lövhulta, även hans fru Karin skrev då och då till sin makes släktingar. Spåren av deras brevväxling finns fortfarande kvar i Lilla Lövhultas gårdsarkiv.

Källor

Företagens arkiv i Sörmland: Lilla Lövhulta i Hammarby sockens arkiv, volym K:1 och L:2. Hedwall, Anders. "Västergården i Hammarby socken", Eskilstuna-Kuriren 22/3 1930. Carl och Karin Larssons släktförening www.clg.se